Maandag, 16 Maart 1942 — DAGBLAD — 59ste Jaargang, No. 3553

AMIGOE DI CURAÇAO

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags)
Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel
fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858.
Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres Postbus 80, Willemstad.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc
19 to 25 West 44th Street, New York N. Y.
Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Hitlers Lente-offensief uitgesteld.

Russen in Charkov?

Britse verovering in Birma.

Hare Majesteit sprak.

Gisteren heeft H.M. de Koningin de volgende radio-rede gehouden:

Met ingehouden adem hebben wij allen naar het nieuws geluisterd, toen vorige week het lot van Bandoeng in de waagschaal lag. Wij doorleefden met de dappere verdedigers en met allen, die hen hielpen ieder moment van deze donkere uren. Nooit hebben wij ons zó verenigd gevoeld met ons geliefd Insulinde als in de huidige periode van nationale spanning, nooit hadden wij een zo sterk verenigd Rijk. Nooit hebben wij onszelven zozeer en tenvolle één gevoeld in onze gedachten met onze krachtige mannen, die bovenmenselijke daden te land, op zee en in de lucht verrichtten en die alles offerden voor de verdediging van hun volk en hun land tegen den vijand.

Wij brengen eerbiedig en dankbaar hulde aan allen, die hun leven offerden in de strijd, diep bewogen door de smart van zovele gezinnen in moederland en Rijk, waarbij ik niet vergeet de vele burgers, die evenzeer de dood hebben gevonden, zowel mannen als vrouwen. Onze diepste en hartelijkste sympathie gaat uit naar wie rouwen.

Ik gevoel uw verdriet als trof het Mij zelf. Met diep medegevoel denk ik aan u, medeburgers, die nu in het door de Japanners bezette gebied leeft onder de tyrannie van een wreden vijand, die niets en niemand spaart. Wij wensen hun kracht en sterkte toe. Moge het gevoel van solidariteit en hechte eenheid hun troost en moed geven. Laat ons, ondanks de gebeurtenissen, die ons gehele Rijk op zijn grondvesten schokken, niet het grote doel uit het oog verliezen: dat wij al onze krachten moeten aanwenden om de uiteindelijke overwinning te behalen. Want dat moet geschieden voor Nederland en het gehele Rijk. Ondanks de teleurstellingen, die wij hebben ondervonden, dat wij niet in staat zijn geweest met behulp onzer bondgenoten den overmachtigen vijand te verhinderen een groot deel van ons Insulinde te bezetten een bondgenootschappelijke hulp, die gaarne werd gegeven in een mate, die op dit ogenblik beter nog niet gepubliceerd worde, zijn wij er stellig van overtuigd, dat de enorme offers en het geweldige lijden in zekere zin zullen bijdragen tot de bevrijding des Rijks en wij zijn daarbij tenvolle verzekerd van machtige hulp onzer bondgenoten in de toekomst, teneinde de gezamenlijke overwinning te behalen.

Dank zij het feit, dat wij vóór het uitbreken van de oorlog gereed waren, waren onze marine-vliegtuigen ter plaatse, toen de vijand aanviel, zodat wij als goede bondgenoten onze vrienden te hulp konden snellen, bezeten van een aanvallende geest, die ons nooit zal verlaten. Ons dappere Indische leger vecht nog steeds voort, waar dit maar mogelijk is. Het geeft zich niet over en het zal zich niet overgeven.

Onlangs kon ik u bij monde van luitenant-admiraal Fürstner mededelen, dat onze vloot zal herrijzen; thans kan ik daaraan toevoegen, dat de eerste maatregelen voor de weder-opbouw zijn genomen. Dank zij der beweeglijkheid onzer vloot is het mogelijk van andere bases uit te blijven doorvechten. Zowel in de Noordzee, in de Middellandse Zee als in de Indische wateren zal onze marine blijven doorvechten. Onze oorlogsbodems blijven daar actief. Het is een gelukkige omstandigheid, dat, blijkens hier ontvangen rapporten, enige duizenden mannen behorende tot onze marine uit Indië zijn ontkomen, hetgeen mogelijk maakt onmiddellijk met de reconstructie van onze vloot te beginnen. En zo zullen wij voortgaan te strijden, schouder aan schouder met onze bondgenoten. Iedere hulp nu en in de toekomst zal welkom zijn.

Landgenoten, in Indië en in het moederland, die zulk een zwaar lot ondergaat, weest ervan verzekerd, dat wij zonder ophouden voor uw bevrijding werken. Uw lijden zal geen dag langer duren dan onvermijdelijk is. Ons Rijk zal herrijzen, sterker en schitterender dan ooit te voren.

„TWEE JAAR GELEDEN.

Maart 1940.

16. Voor de Protestantse Vereniging van Vereende Missiën in Noord Amerika, vertegenwoordigende 30.000.000 protestanten, hield President Roosevelt door de radio een toespraak. Hij zeide o.a., dat een werkelijke vrede de kleine naties moest bevrijden van een economische overheersing en van de vrees der invasie door machtige nabuurlanden. Een werkelijke vrede moet de grote legers afschaffen, moet het mogelijk maken, dat er vrije internationale gedachtenwisseling bestaat en dat er overal godsdienstvrijheid bestaat.

Ook Koningin Wilhelmina sprak bij deze gelegenheid.

18. In de Tyroolse Alpen kwamen op de Brennerpas bijeen Hitler en Mussolini. De besprekingen werden tijdens een sneeuwstorm gehouden in de privé-trein van Mussolini. Op het Vaticaan bracht Sumner Welles voor de tweede maal een bezoek aan Paus Pius XII.

19. Sumner Welles verklaart bij zijn terugkeer naar Washington, dat hij van geen enkele oorlogvoerende of neutrale regering vredesvoorstellen ontvangen heeft.

De Sovjetregering verklaart, dat een defensief Zweeds-Noors-Fins bondgenootschap tegenstrijdig is aan het Russisch-Fins vredesverdrag.

Het Franse cabinet Daladier treedt af en Paul Reynaud vormt een nieuw cabinet. Daladier krijgt het ministerie van Nationale Defensie en Oorlog.

22. Premier Paul Reynaud verklaart in de Kamer van Afgevaardigden, dat de oorlog versneld zal worden. Hij zeide o.a. nog, dat Duitsland verraderlijk door de Sovjets gesteund wordt.

13 GEALLIEERDE SCHEPEN VERLOREN IN DE SLAG OM JAVA.

De Noordamerikaanse Marine maakte het verlies bekend van 13 schepen der Verenigde Landen in de Slag van Java. De Marine onthulde, dat de Verenigde Landen 13 oorlogsschepen verloren in de verwoede zeeslagen om Java van de vorige maand tegen superieure vijandelijke vlootstrijdkrachten, doch dat men 8 Japanse oorlogsschepen daarvoor tot zinken had gebracht.

De verliezen bestonden uit Nederlandse, Britse, Australische en Noordamerikaanse kruisers en torpedojagers, die hadden gepoogd op 27 Februari de landing van de Japanse troepen in convooien te blokkeren. De gevechten hadden plaats tussen het eiland Bawean en Soerabaia.

De Geallieerde verliezen werden bekend gemaakt in een gemeenschappelijk communiqué van de Britse Admiraliteit en het Noordamerikaanse Departement van Marine, die de Geallieerde verliezen opgaven als:

Kruisers: Houston (Noordamerikaans), Exeter (Brits), Perth (Australisch), Java (Nederlands), De Ruyter (Nederlands).

Torpedojagers: Kortenaer (Nederland, Electra (Brits), Jup[p]iter (Brits), Encounter (Brits), Stronghold (Brits), Pope (Noordamerikaans).

Andere schepen waren de Yarra een Australische kanonneerboot en de Everthen, een Britse torpedojager, die opgegeven werd als op het strand gezet en waarschijnlijk verloren.

Volgens de eerste berichten, die door de Marine ontvangen werden, bestonden de Japanse verliezen uit: een kruiser getroffen en brandende, een kruiser tot zinken gebracht, een kruiser beschadigd, een torpedojager tot zinken gebracht, een kruiser van de Mogami-klasse in brand en waarschijnlijk zinkende en 3 torpedojagers in brand en zinkende. Het grootste vlootgevecht van deze oorlog werd gestreden in een gordijn van rook, dat zowel door de Japanse als Geallieerde oorlogsschepen werd gelegd.

De Marine zeide, dat de Japanse strijdmacht bestond uit tenminste 9 kruisers, waarvan 2 gewapende schepen van 10.000 ton met 8-duims kanonnen, vergezeld van 2 flotiljes torpedojagers. Gelijk door de Marine beschreven werd, begon het gevecht op „uiterst grote afstand" en haast tegelijkertijd voerde een flottielje van Japanse torpedojagers een aanval uit. Deze aanval werd echter afgeslagen door de Geallieerde kruisers en men zag hoe een enkele vijandelijke torpedojager getroffen werd door granaten van de „Perth". Spoedig daarop voerde de andere Japanse flottielje van torpedojagers een aanval uit en terwijl actie werd genomen om de torpedo's te ontwijken, werd de „Exeter" getroffen door een 8-duims granaat, die de stookkamer trof.

De kruiser werd gedwongen de vaart te verminderen en viel buiten de linie. Slechts een der torpedo's, die bij de aanval gelanceerd werden, had effect en trof de Nederlandse torpedojager „Kortenaer". Het schip kwam hierdoor tot zinken.

3 Torpedojagers kregen opdracht van den commandant van deze vlootstrijdmacht Schout bij Nacht Doorman van de Nederlandse Marine, om een tegenaanval uit te voeren op de Japanse torpedojagers, die zich terugtrokken onder dekking van een rookgordijn. Er zijn weinig inlichtingen omtrent het resultaat van deze tegenaanval. De „Jupiter" berichtte slechts 2 vijandelijke torpedojagers te zien, welke hij beide met kanonvuur beschoot. De „Electra" werd niet meer gezien, nadat hij verdwenen in het rookgordijn en de Marine zeide: „Aangenomen wordt, dat het schip gezonken is".

Geallieerde kruisers, waaronder de „Houston", trokken zich zo spoedig mogelijk uit de rook en bestreden den vijand opnieuw op kortere afstand. Minder dan 30 minuten later verwijderden de vijandelijke kruisers zich onder dekking van een rookgordijn, doch waargenomen werd, dat een van hun zware kruisers met 8-duims kanonnen aan de achtersteven getroffen was en fel brandde (Washington, (AP) 14.3).

DE VERSCHROEIDE AARDE IN NEDERLANDS INDIË.

Een Nederlandse autoriteit verklaarde, dat de grondigheid van de verschroeide aarde politiek in de rijke olievelden van Nederlands Oost Indië deze heeft veranderd in kostbare ruïnes en het uiterst onwaarschijnlijk heeft gemaakt, dat zij spoedig van enige waarde zullen zijn voor de Japanners. J. B. Aug. J. Kessler, directeur van de Koninklijke Nederlandse Petroleum Maatschappij, welke het grootste deel bezit van de olievelden in Nederlands Oost Indië, deed mededeling omtrent de uitgebreide vernieling in een interview, welk hij toestond aan Henry van Dam, staf-correspondent van Aneta. De Heer Kessler zeide, dat een gehele nederzetting vernield werd en Nederlandse families haar woningen en al haar bezittingen opofferden als haar bijdrage in de poging om Japan te slaan (Londen, (AP) 14.3).

VERTEGENWOORDIGING BIJ HET VATICAAN.

Officieel werd bekend gemaakt, dat de Ambassade van Colombia bij de H. Stoel de belangen van Costa Rica aldaar zal vertegenwoordigen. De diplomatieke vertegenwoordiging bleef vacant na het aftreden van Graaf Guido Pacelli (San Jose, C.R. (AP) 14.3).

REDE VAN DR. BENES.

In een radiorede tot het Tsjechische volk op de vooravond van de derde jaardag van de Duitse intrede in Praag verklaarde de vroegere Tsjechische President, Dr. Eduard Benes, dat Hitlers Generaals „niet langer geloven in een Duitse overwinning en zelf zeggen, dat alleen een wonder Duitsland nog kan redden."

Benes voorspelde, dat Duitslands lente-offensief tegen Rusland zijn laatste teleurstelling zal zijn. Hieraan voegde hij toe: „Hoewel ik zelfs enkele successen voor hen verwacht in het begin van dit offensief, reken ik erop, dat wij deze herfst gebeurtenissen zullen meemaken, die voor ons de onvermijdelijke crisis en rampspoed van het gehele Duitse militaire en politieke systeem zal betekenen. Het hoogtepunt kan moeilijk later komen dan in de lente van het volgend jaar. Japan kan Duitsland niet uit deze ramp helpen, zelfs indien men zich in de lente in Siberië op de Sovjet-Unie werpt. Japan zal tenslotte verslagen worden door de val van Duitsland" (Londen, (AP) 14.3).

DUITSE TROEPEN MUITEN.

Het Vrije Franse hoofdkwartier deelde mede inlichtingen te hebben ontvangen omtrent ernstige muiterijen onder de Duitse bezettingstroepen, die gestationneerd zijn te Chalon sur Saone, Dijon, Cosne en in het Departement Manche in Frankrijk. Men zeide, dat te Dax en Arcachon langs de bezette Franse kust ten Noorden van de Spaanse grens Duitse soldaten sommige van hun officieren hebben doodgeschoten (Londen, (AP) 15.3).

8 MESSERSCHMITTS NEERGESCHOTEN.

Een officiële verklaring van het Britse Ministerie van Luchtvaart zegt: „In een serie gevechten, die hedenmorgen boven het Kanaal plaats had, vernielden onze gevechtsvliegtuigen 8 ME109's zonder verlies voor zichzelf (Londen, (AP) 14.3).

AANPLANT VAN HENNEP IN MIDDEN-AMERIKA.

De United Fruit Company zeide in een jaarlijks verslag, dat men van plan is ongeveer 20.000 ares in Panama en Costa Rica gedurende de volgende twee jaren te beplanten met Manilla-hennep om te heipen het verlies goed te maken van de hennep, die wordt verbouwd in de Philippijnen en Nederlands Oost Indië, Borston, Mass. (AP) 14.3).

Het nieuws van vandaag.

Verder en verder trekken de Russen en langs het gehele front schijnen zij aan te vallen. Radio Vichy deelde zelfs mede, dat zij Yelnya nabij Smolensk reeds gepasseerd zijn. Aan het Zuidelijk front schijnen de gevechten zich rond de grote industrie-stad Charkov te concentreren. Het lijkt er zelfs op, dat de Russen reeds in Charkov zitten, omdat zij reeds foto's publiceren van de Duitse wreedheden in die stad. (blz. 3).

Hitler gaf in een rede toe, dat alles niet rooskleurig is en dat Duitsland een moeilijke strijd tegemoet gaat. Nazieman No. 1 sprak nu eens van een...... zomer-offensief (blz. 3).

Ook een ander sprak. Het was Eduard Benesj, die zeide, dat Hitlers Generaals niet meer geloven in een Duitse overwinning. De Heren hopen nu maar op een wonder...... (blz. 1).

De biezonderheden over de slag om Java komen nu binnen. Een gezamenlijk Noordamerikaans-Brits communiqué noemt de vlootverliezen van de Verenigde Landen. Deze zijn niet gering. 13 Schepen gingen verloren; 6 Britse, 3 Nederlandse, 2 Noordamerikaanse en 2 Australische. De Nederlandse zijn de „Java", „De Ruyter" en de ons welbekende „Kortenaer". Maar de Japs kwamen er ook niet zonder kleerscheuren af. 8 Hunner oorlogsschepen gingen verloren benevens nog de vele transportschepen, die in de grond geboord werden. (blz. 1).

Australische vliegtuigen gaan voort met de aanvallen op Japanse schepen, invasie-sloepen en bases, terwijl de Japanners door Nieuw Guinea schijnen te trekken in de richting van Port Moresby, aan de Zuidkust van dat grote eiland. (blz. 3). In Birma is de toestand weinig veranderd. De Britten schijnen echter een plaatsje heroverd te hebben. Wat de Noordamerikaanse vliegtuigen betreft, deze blijven nog steeds actief en bestoken de Japanners voortdurend (blz. 3).

Intussen geeft Tokio toe, dat vele Nederlandse troepen op Java zich in de bergen hebben teruggetrokken waar zij de weerstand voortzetten. (blz. 3).

De afgelopen Week.

De gebeurtenissen in Nederlands Oost Indië waren voor de meesten van ons als een droom. Wij wilden het niet geloven. Wij wilden niet geloven dat wij nu nog alleen stonden, als een kind, dat eerst zijn ouders van zich zag weggerukt en dan weer zijn naaste bloedverwanten.

En wat meer is. Sommigen weigerden zelfs het te geloven en dachten aan een wonder, zoals ook aan een wonder werd gedacht in de Meidagen van 1940 bij de daarop volgende slag van Frankrijk met de evacuatie van Duinkerken, bij de slag van de Balkan, de invasie van Creta en de sprong op Singapore. Totdat wij uit de droom werden wakker geschud door de rede van den Nederlandsen Premier Pieter Sjoerds Gerbrandy, welke haast op hetzelfde neerkwam als hetgeen ook wij enkele dagen tevoren geschreven hadden.

Wij zijn 2x sterker.

Ons Indië was gevallen en overweldigd en wij stonden alleen, alleen nog met onze vrienden, de Geallieerden. Maar hiermede is veel gezegd, omdat onze Geallieerden groot en machtig zijn. Noemen wij slechts de Verenigde Staten, Groot Britannië, Rusland en China. Vergelijk daarnaast onze vijanden: Duitsland, Japan, Italië. Wij zien het. De weegschaal slaat definitief door ten gunste van ons, zowel in manschappen, rijkdommen, bronnen als op geestelijk gebied. Wat manschappen betreft komen de geallieerden samen op 56.643.000, terwijl de Aslanden alle tezamen slechts 28.560.000 halen.

Al zouden wij nooit wanhopen, al zouden wij nooit de moed verliezen, hebben wij dus reden te meer om dit niet te doen, reden te meer om aan de slag te slaan, reden te meer om te werken aan de bevrijding van de onderworpen gebieden, die ontegenzeggelijk komen zal.

De tijd van terugtrekken en verliezen loopt langzaam maar zeker ten einde en de tijd van het offensief en het heroveren van het verlorene breekt aan.

De berichten, die uit de Verenigde Staten binnenkomen, geven te kennen, dat men ziek is van verliezen, ziek van terugtrekken en ziek is om te spreken van defensie. Zelfs het woord „defensie-aandelen" zeide Wendell Willkie bij een redevoering, niet meer te willen horen. Wij moeten denken in termen van offensief, aanvallen, den vijand aangrijpen op zijn eigen terrein.

Ook in Australië spreken deze stemming te heersen.

De Japanners waren bereids doorgedrongen tot voor de drempel van het Australische vasteland met landingen op Nieuw Britannië en Nieuw Guinea. Dit vonden de Australiërs ver genoeg en uit het volk gingen stemmen op om direct tot de aanval over te gaan, teneinde te beletten, dat de Japanners een invasie van Australië zelf zouden ondernemen.

Ook werden deze mogelijkheden voorzien:

1) Dat de Japanse strategie het nodig zou achten een aanval in Zuidoostelijke richting te ondernemen in de richting van Nieuw Zeeland en een gordijn van bases te vestigen op de eilanden tussen Australië en de Verenigde Staten alvorens een invasie van Australië zelf te ondernemen.

2) Dat de Japanse bewegingen bij de Salomons-eilanden slechts schijn waren om een zich ontwikkelende aanval van Nieuw Guinea en Timor uit te dekken tegen de lange kusten in Noord- en Noordwestelijk Australië.

De Australische en Noordamerikaanse vliegtuigen bleven daarom niet stil en vlogen voortdurend uit naar Nieuw Guinea en vielen de bases aan, die de Japanners in alle haast poogden aan te leggen. Tevens werden Japanse scheepsconcentraties zo hevig bestookt, dat spoedig 9 Japanse schepen buiten gevecht werden gesteld. En het Australische leger organiseerde zich, terwijl op versterkingen werd gewacht uit de Verenigde Staten.

Maar hoe zou het offensief tegen Japan moeten gaan? Toen bij een persconferentie hierover een vraag gesteld werd aan den Noordamerikaansen Admiraal Thomas Hart, zeide deze, dat flankaanvallen altijd gemakkelijker zijn dan frontaanvallen.

Maar kunnen wel flankaanvallen worden gedaan? Hiervoor heeft men een grote vloot nodig. De Verenigde Staten hebben een grote vloot en elke flankaanval zou deze vloot dus moeten doen. Doch men moet niet vergeten, dat de flank van de Japanse aanvoerwegen naar het Zuiden goed verdedigd is door het „wespennest" van de eilandenbases, die tot nu toe ook hebben belet, dat versterkingen gezonden konden worden naar MacArthurs legertje op Bataan. Eén voor één zullen deze Japanse bases moeten worden aangevallen en vernietigd. Hiermede begon de Amerikaanse vloot reeds met de aanvallen op de Marshall- en Gilberteilanden.

Vóór men de Philippijnen kan bereiken, moet men nog door de Mandaat-eilanden komen. Ook daar drong de Noordamerikaanse vloot reeds sedert de vorige maand door en men herinnert zich nog wel hoe bij een gevecht tussen 20 Japanse bommenwerpers en de Noordamerikaanse vloot 18 Japanse toestellen werden neergeschoten.

Het zal weliswaar een moeilijke strijd zijn, maar indien de Noordamerikaanse vloot verder succes heeft en de Japanse verbindingslijnen naar het Zuiden worden afgesneden dan zal dit een hele verzwakking betekenen voor de Japanse strijdkrachten in Nederlands Oost Indië en zal een frontaanval vanuit Australië ook meer kans van slagen hebben.

Niet alleen in de Verenigde Staten en Australië heerste de offensieve stemming maar ook in Groot Britannië en Rusland.

De Engelse bladen bleven aandringen op actie en het tijdschrift „Vrij Europa" gaf zelfs een gehele beschrijving van een eventuele aanval op het meest Noordelijke deel van Noorwegen. De enige verklaring, die uit de toon viel, was van den Canadesen Luitenant Generaal A. G. McNaughton, die nog kon spreken van een Duitse invasie in Engeland.

Inderdaad was het wel zeer vreemd nog te horen spreken over een invasie van Engeland. Zoiets wordt door bijna de gehele wereld reeds als een onmogelijkheid beschouwd, hetgeen op zich zelf al een teken is, dat de positie van Groot Britannië heel wat vooruit is gegaan en Duitsland daarentegen steeds dieper in de put zakt. De Russen blijven de druk onderhouden op de nazies aan het Oostfront en gaan zelfs steeds meer tot grote aanvallen over, waardoor Hitler gedwongen wordt zijn reserves, die hij voor het lente-offensief bewaarde, nu reeds in de strijd te werpen. Men zij hiervoor verwezen naar Hitlers rede waarvan de inhoud — veel geschreeuw en weinig wol — elders in dit blad wordt weergegeven.

Volgens de kalender is de lente er over een week al, maar de algemene dooi in Rusland is nog niet overal ingetreden. Deze komt gewoonlijk ook niet eerder dan April. En dan komen samen met de dooi de lente-regens, die de wegen veranderen in modderpoelen, de bevroren moerassen in draslanden en de rivieren in stromen vol drijfijs.

Voor het gemechaniseerde leger van Hitler valt dat nog niet mee. Wat de Russen betreft schijnen zij zich aan dat alles niet te storen. Zij blijven verwoed aanvallen. Zelfs zeggen zij, dat niet Hitler maar Stalin een lente-offensief zal ondernemen.

Waarom zouden Engeland en de Verenigde Staten dan niet aanvallen in het Westen? De reusachtige kustlijn van Noorwegen tot Frankrijk moet toch voldoende trefbare plaatsen bieden. Het behoeft toch niet alleen te blijven bij een offensief van de Raf, die immers reeds meer dan 2 jaren lang heeft gehamerd op de Duitse industrieën in het Westen en Noord-Westen en op de Franse kust?

Naar Zuid Amerika.

Laat men dit jaar, nu, een einde maken aan de Duitse bedreiging, die zich thans weer op een nieuw land heeft gevestigd: Brazilië. De nazies hebben weer openlijk te kennen gegeven door hun duikbootaanvallen op Braziliaanse schepen, dat ook Zuid-Amerika het doel van hun veroveringszucht is. Zij weten, dat zelfs op het huidige ogenblik nog geen enkel Zuidamerikaans land een belangrijke vloot heeft. Zij weten, dat geen enkel Zuidamerikaans land een vlootbasis heeft, die goed genoeg is om grote schepen te kunnen herstellen. Argentinië, dat nog door hen met rust gelaten werd, heeft de grootste vloot. En deze bestaat nog maar uit 2 oude slagschepen, 2 lichte kruisers, 16 torpedojagers, 3 duikboten en een aantal kleine kustschepen.

Brazilië zelf heeft een vloot van ongeveer 20 oorlogsschepen en 18 kleine hulpschepen. **Alles tezamen hebben de Latijns Amerikaanse landen een vloot van 111 oorlogsschepen** met een totaal tonnage van 263.000 ton, waarvan meer dan de helft technisch „verouderd" is, d.w.z. meer dan 20 jaar oud.

Enkele tweede-rangs-bases liggen aan de Oostkust van Zuid-Amerika, zoals een klein vlootstation te Pará, ten Noorden van Brazilië's „bult". Te Rio de Janerio bevindt zich een marinewerf.

Uruguay heeft een kleine marinewerf te Montevideo en aan de overzijde van de Rio de La Plata heeft Argentinië zijn grootste basis te La Plata en nog een ander klein station te Porto Belgrano, enkele honderden mijlen verder naar het Zuiden.

Wel helpen de Verenigde Staten mee deze bases te verbeteren en ook luchtbases aan te leggen door de „steunverlening". Doch zelfs indien deze gereed zijn zullen de Noordamerikanen en hun Latijns Amerikaanse buur zich gesteld zien voor verwarrende poblemen in dit gebied. Sommige Zuidamerikanen hebben er openlijk hun twijfel over te kennen gegeven of de Verenigde Staten het gehele vasteland kunnen verdedigen en sommige Noordamerikanen hebben deze twijfel overgenomen Brazilië of enig ander land in Zuid-Amerika is in ieder geval niet in staat zich alleen te verdedigen tegen een invasie. Daarvoor zijn deze landen niet voldoende bewapend. Dan is daar nog de quaestie van de vijfde colonners. Verscheidene groepen in de Zuidelijke Republieken geraakten onder de invloed van de fascistische ideologieën. De grootste dezer groepen, de Braziliaanse „Integralistas" werd gelukkig in de winter van 1937-1938 ontbonden door President Getulio Vargas van Brazilië, die toen reeds het gevaar daarvan inzag. Er zijn echter nog verschillende kleine groepen, terwijl ook het aantal onderdanen van de as niet mag worden onderschat. Uit de steniging van de Duitse zakenhuizen konden wij opmaken hoe zij zich vooral in de handel genesteld hebben.

Evenmin echter als wij nu een invasie vrezen van Engeland, evenmin zijn wij van mening, dat Duitsland een invasie van dit vasteland nu zal pogen te ondernemen. Het voornaamste doel zal wel zijn de onderlinge scheepvaartverbinding tussen de Verenigde Staten en Zuid-Amerika te beknotten of te verbreken. De Noordamerikaanse industrie kijkt voor strategische materialen naar Zuid Amerika en vooral naar Brazilië. Nederlands Oost Indië, de Philippijnen en Malakka zijn afgesneden voor de levering van rubber en tin. Deze producten moeten nu van Zuid-Amerika komen met andere grondstoffen als mangaan, chromium en kwik. Deze moeten koste wat kost worden aangevoerd en gelijk Benjamin Sumner Welles bij een persconferentie zeide, worden de problemen, welke door de scheepsverliezen ontstaan, nauwkeurig bestudeerd.

De bedreiging voor Zuid-Amerika en de scheepvaart moet worden tegengegaan. En hiervoor moet de bron van het kwaad, Duitsland, worden uitgeroeid. Het beste middel om dit doel te bereiken is de aanval.

Nederland.

PRINSES JULIANA VOOR DE RADIO.

Prinses Juliana heeft per radio tot de Verenigde Staten gesproken. Zij zeide o.a.: „Wij kunnen Rotterdam niet vergeten, wij zullen Nederlands Indië niet vergeten. Wij zullen ons land en ons Rijk weer opbouwen. De Japanners en de nazies kunnen daarvan verzekerd zijn" (Ottawa, G.P. 16.3).

H.Ms. KORTENAER

Thans wordt bekend, dat de in de grote zeeslag bij Java gezonken torpedojager H.Ms. „Kortenaer" was (Londen, G.P.D. 16.3).

NAAR AUSTRALIE.

Zaterdag is gemeld, dat met dr. Hubertus J. van Mook o.a. prof dr. Hoesein Djajadiningrat naar Australië is gekomen. Dit blijkt te moeten zijn: Raden Loekman Djajadinangrat, directeur van het departement van onderwijs en opvoeding (New York, G.P.D. 16.3).

CARAIBISCHE COMMENTAREN.

De gezaghebbende „Baltimore Sun" schrijft over de recente stichting van een gemeenschappelijke „Brits-Amerikaanse commissie voor Caraïbische Problemen" o.a.:

„Dit is een nieuwe en hoogst belangrijke ontwikkeling in het kader der Brits-Amerikaanse samenwerking. Deze commissie zal haar onderzoekingen concentreren op de vijf Britse kroonkoloniën in de Caraïbische Zee, waar de Verenigde Staten bases construeren, die thans belangrijker dan ooit zijn voor de zaak der Verenigde Democratieën. Het is duidelijk, dat nuttige samenwerking in de administratie dezer gebieden voor ons zowel als voor Engeland van het grootste gewicht is.

Daarom zien wij Engeland nu de ongewone stap nemen van de verwelkoming der Amerikaanse adviserende samenwerking, in de leiding der Britse bezittingen.

Dit zal zowel beiden landen als den betreffenden territoria ten goede komen, door verbetering en versterking van de gemeenschappelijke verdediging en oorlogvoering in het zozeer vitale gebied der Caraïbische Zee."

HOE HET IS IN NEDERLAND.

Zelfs de Duitse pers windt er geen doekjes om: de Nederlandse correspondent van de „Berliner Boersenzeitung" schrijft in zijn blad (15 Februari):

„Winkelbediendes staan eenzaam te kleumen en klanten zijn schaarser dan ooit. Maar wat zou men ook moeten kopen? De laatste ongerantsoeneerde koopwaar is reeds lang uitverkocht."

KLEINE HISTORIE.

Dit is een kleine historie van moed, zoals ons Indië die zoveel heeft te zien gegeven. Een Nederlandse radiotelegrafist werkte op een kustvaartuig. Het kleine schip werd door Japanse vliegtuigen met bommen en machinegeweervuur bestookt, doch de man bleef op zijn post. Hij zond dringende telegrammen over de aanval uit. Ten slotte landde een Japans vliegtuig op het water en ontlaadde de rubberboot met soldaten om het vaartuig te bestormen. De gehele bemanning sprong over boord, behalve onze telegrafist, die bleef seinen. Tenslotte verscheen een Nederlands vliegtuig, die de rubberboot beschoot, die haastig rechtsomkeert maakte.

De telegrafist was gered. En dit is de epiloog: de telegrafist werd naar het vasteland overgeplaatst. De Japanners kwamen in zijn post en doodden hem.

MINDERWAARDIG.

In de Duitse pers is weer een actie gaande tegen ons Koninklijk Huis. Aneta merkt op: „Deze actie is van zulk laag en minderwaardig gehalte, dat men een en ander niet kan doen afdrukken voor een beschaafd publiek."

ONHEILSPELLEND.

Naar thans vernomen wordt, heeft de Berlijnse Radio medegedeeld, dat Nederlanders in Nederlands Indië in de door de Japanners bezette gebieden zullen worden behandeld als „vijandelijke vreemdelingen". Het zal een zelfde toestand worden als op de Philippijnen. De Berlijnse Radio haalde de uitlating aan van den Japansen regeringszegsman Tomokazu Hori: „Wij zullen de Nederlanders als vijanden behandelen en hen behandelen volgens hun beroep. Militairen zullen worden geïnterneerd, doch de meeste burgers zullen in vrijheid worden gelaten. Alleen burgers, die volgens ons inzicht gevaarlijk worden geacht, zullen worden gevangen gehouden."

Reeds is een gevangenkamp bij Palembang opgericht. Veertig Nederlandse en dertig Britse officieren zitten daar opgesloten.

OVERLEDEN.

Het overlijden in Nederland wordt gemeld van: Hendrik de Vries, bekend vrijzinnig-democratisch gemeenteraadslid van Amsterdam (66 j.); H. Dijkstra, glashandelaar (Hilversum, 67 j.); jhr. A. E. H. Roell, oud-notaris (Velp, 65 j.); Ir. B. S. van Zanten, oud-hoofdingenieur der Spoorwegen, oud-gemeenteraadslid te Groningen (Den Haag, 66 j.); P. H. Faber, hout-handelaar (Baarn, 75 j.); Ir. J. H. Goslings, tegelfabrikant (Londen, 53 j.); B. J. Richters, directeur N.V. Nederlands Glasverzekeringsmaatschappij (Rotterdam, 60 j.); E. G. H. Slors, oud-luit.-kol. K.N.I.L. (Warnsveld, 73 j.); J. F. Planjer, oud.-luit.-kol. K.N.I.L. 61 j.); E. J. Mooy, directeur drukkerij Callenbach te Nijkerk (Amersfoort, 65 j.); C. J. B. Boekwijt, oud-majoor K.N.I.L. (Leeuwarden, 51 j.); G. A. O. Immink, oud.-luit.-kol. der artillerie (Laren); Dr. B. Turksma, wiskundig adviseur der gemeente Amsterdam (Laren, 74 j.).

GEEN WHISKY MEER IN SURINAME.

In Suriname kan men sedert enige tijd geen whisky meer drinken, aangezien de voorraad op is.

Curaçao.

SURINAME EN CURAÇAO KOMEN TOT ELKAAR.

In aansluiting met het reeds gepubliceerde telegram uit Paramaribo vernemen wij:

Thans worden in Suriname stappen gedaan, waarvan men hoopt, dat zij leiden zullen tot de oprichting van een comité Curaçao-Suriname, als pendant van het hier bestaande Comité. Zoals men weet, heeft Gouverneur Kielstra met belangstelling gevolgd, wat hier op dit gebied gedaan is en heeft hij reeds enige tijd geleden in een brief aan Gouverneur Wouters te kennen gegeven, dat men ook te Paramaribo hoopte een Comité te kunnen vormen.

Ofschoon informele besprekingen hierover reeds gevoerd werden, meende men in Suriname de ontwikkeling der zaak op Curaçao nog enige tijd te moeten volgen, alvorens definitieve stappen te doen. Dit leek ook ongewenst met het oog op de voor een goede werking zo nodige coördinatie. Het spreekt vanzelf, dat, wat in Suriname ondernomen zal worden organisatorisch geen strict evenbeeld zal zijn van wat op Curaçao geschied is, daar rekening gehouden moet worden met de in vele opzichten andere omstandigheden in het Zustergebied. Men hoopte evenwel, dat thans zeer spoedig iets definitiefs tot stand zal komen op dezelfde gronden als op Curaçao.

SURINAAMSE TENTOONSTELLING.

Op Zaterdag, 21 Maart, en op Zondag, 22 Maart, zal er in de Bisschoppelijke Nijverheidsschool een Surinaamse tentoonstelling gehouden worden georganiseerd door de Surinaamse Kring „Sint Aloysius". De tentoonstelling is geopend op Zaterdag van 16 — 18 uur en op Zondag van 10 — 18 uur. De ingang van de Nijverheidsschool ligt op het erf van het Briontheater.

VERENIGINGSNIEUWS.

— **K.S.C.: Voetbal:** Tropials — Veloz niet doorgegaan; Ecuador — D.T.S. 2—2; D.S.C. — E.D.O. 4—0; Boca Junior — Jong Bonaire 1—3.

Korfbal: Olympia — Bito 0—1. Hierdoor plaatst Bito zich in de finale tegen Vitesse.

CENTRAAL BUREAU VOOR VROUWENHULP.

Lakens.

Het Centraal Bureau voor Vrouwenhulp doet een beroep op de bevolking van Curaçao, die lakens (liefst schoon) wil afstaan, om die te willen brengen op de Curaçaose Sport Club heden 9.00 — 11.30 uur; Dinsdag 14 — 16 uur; Woensdag 9 — 11.30 uur; Donderdag 14 — 16 uur; Vrijdag 9 — 11.30 uur.

Verband maken.

Dinsdagochtend 17 Maart en Vrijdagochtend 20 Maart bestaat er gelegenheid in de Curaçaose Sport Club van 10 — 12 uur om verband te leren maken.

VERDUISTERING.

Hedenavond begint de verduistering om 18.17 uur. Zij eindigt morgenochtend om 6.12 uur.

HET DRIELANDEN-TOURNOOI.

Suriname slaat Nederland met 5—1.

Gisterenmiddag werd op Mundo Nobo de tweede wedstrijd van het drielanden-tournooi gespeeld tussen een Surinaams en een Nederlands elftal.

Als scheidsrechter Willems even over half vijf voor aanvangen fluit, stellen de beide elftallen zich als volgt op:

Opstelling Europese Nederlanders:
Voetman
Roggeveen Bennekom
Mense Clemens Van Buuren
Advokaat Dussel De Wekker Oostlander Mensink

Opstelling Surinamers:
Graanoogst
De Koop Kamperveen
Vos Goedhart Brakke
Neyhorst Markiet Van Niel Heerenveen Berkenveld

Met een krachtige wind in de rug heeft Nederland de uittrap. De eerste aanval heeft echter niet veel om het lijf. Een Surinaamse aanval lijkt ietwat gevaarlijker als Berkenveld enkele spelers passeert, doch vlak naast schiet. Doch daarmede is het voorlopig ook gedaan met de Surinaamse aanvallen. Goed samenspelend komen de Nederlanders aanzetten en het schijnt, dat hun elftal beter klopt dan dat van de vorige week. Een hoekschop op het Suriname-doel gaat naast. Bij de voortgezette aanval schieten achtereenvolgens Mensink en Dussel naast. Een schot van Advokaat wordt door Graanoogst gevangen. Een voorzet van Mensink wordt door Dussel vlak over geschoten.
Weer wordt een voorzet gegeven. Dussel bevindt zich alleen voor den Surinaamsen doelman. Deze laat zich echter vallen en bezweert het gevaar.

De Surinaamse tegenaanvallen stuiten voorlopig op de hechte Nederlandse verdediging. Telkens komen de Nederlanders opnieuw gevaarlijk aanzetten. Een mooi schot van De Wekker wordt door Graanoogst schitterend weggewerkt. Even later zet Advokaat goed voor. De Surinaamse verdediging werkt de bal echter weg, doch niet voldoende, zodat het leer bij Mensink terecht komt, die ogenblikkelijk weer inschiet. Op waarlijk meesterlijke wijze slaat Graanoogst de bal over. De hoekschop haalt niets uit maar kort daarop geeft Mensink een voorzet. De bal wordt door Dussel ingekopt, maar komt als steeds tevoren in handen van den Surinaamsen doelman terecht. De Nederlandse druk is echter zo groot, dat een doelpunt niet uit kan blijven. Dit ontstaat doordat Goedhart een schot onvoldoende tegenhoudt en het leer voor de voeten van De Wekker plaatst, die op het doel afloopt en langs den toeschietenden Graanoogst inschiet, 0—1.

De aanval, die Suriname nu onderneemt haalt niets uit. Bij een Nederlandse aanval schiet De Wekker op doel maar Graanoogst loopt uit en schopt weg.

Suriname valt weer aan, doch het schot van Berkenveld wordt door Voetman gehouden. Langzamerhand komen de Surinamers er beter in, hoewel Nederland nog het overwicht heeft. Doch dit overwicht verdwijnt steeds meer en de aanvallen van Suriname worden steeds gevaarlijker. Heerenveen breekt door en geeft door aan Van Niel. Deze geeft scherp voor doel en Markiet vliegt tegelijk met Voetman op de bal af. Laatstgenoemde laat zich vallen, terwijl Markiet trapt en krijgt een flinke slag tegen de ribben, zodat hij enige tijd blijft liggen. De hoekschop, die genomen wordt als Voetman weer op been is, wordt weggewerkt. Een hard schot wordt kort daarop door Voetman gehouden. Suriname komt steeds meer in de aanval. Enkele schoten van Heerenveen worden door den kieper weggewerkt. Aan de overzijde gaan de meeste schoten naast, hoewel Dussel zijn medespelers steeds aan het werk zet door zijn fijn verdelen.

Het schijnt, dat Voetman nog niet is opgekikkerd van zijn blessure, zodat hij door een anderen doelman wordt vervangen. Een snelle aanval van Nederland loopt uit op kieper Graanoogst, die een hard schot van Advokaat houdt Een bal van Dussel wordt eveneens gehouden. Suriname ziet echter kans niettegenstaande de krachtige wind nieuwe aanvallen te ondernemen. Mooi samenspelend gaat de Surinaamse voorhoede er met de bal vandoor. Van Niel krijgt de bal toegespeeld en geeft door aan Berkenveld. Deze plaatst met een mooi schot voor het doel en de vrijstaande Heerenveen heeft maar in te trappen. 1—1.

Suriname heeft nu de smaak beet en komt weer aanzetten. De voorzet van Berkenveld wordt door Bennekom weggewerkt. Maar de Surinamers zijn al spoedig weer terug. De bal gaat van den een naar den ander en er ontstaat een ware scrimage voor het Nederlandse doel tot Berkenveld er met een krachtig schot een eind aan maakt en zijn partij de leiding geeft. 2—1.

Kort daarop is het rust. De Nederlandse aanval, die daarna wordt ondernomen, breekt af op Kamperveen.

Nu heeft het Surinaamse elftal het voordeel van de wind in de rug. De Nederlanders pogen dit gevaar echter te verkleinen door het buitenspel-valletje open te zetten, waarin de Surinaamse voorhoede en vooral de rechtervleugel steeds loopt. Dit doet enigszins afbreuk aan het spel.

De Surinamers laten echter de moed niet zakken en komen telkens terug hoeveel de scheidsrechter ook wil fluiten. Bij een Nederlandse aanval wordt een kopbal van De Wekker door Graanoogst gehouden. Bij een andere Nederlandse aanval laat Graanoogst zich languit voor den toelopenden Dussel vallen en deze heeft alzo geen schijn van kans meer om te scoren. Het spel gaat heen en weer en is nu veel slapper dan voorheen. Eens komen De Wekker en Kamperveen in botsing. De eerste schijnt een trap tegen zijn been te hebben gehad en denkt dit goed te maken door den Surinamer een flinke trap tegen zijn zitvlak te geven. Hiervoor wordt hij natuurlijk het veld uitgezonden.

Nederland speelt nu met 10 man en het schijnt, dat Clemens ook vervangen is als spil. De Surinamers breken nu telkens door maar de Nederlandse kieper weet er dikwijls tijdig tussen te komen. Een bal, welke door de Surinamers in doel geplaatst wordt, schijnt buitenspel te zijn. Maar dit geeft niets want de druk der Surinamers blijft aanhouden. Neyhorst, die rechtsbuiten speelt inplaats van den niet verschenen Treurniet, zet voor en Markiet loopt in. De kieper slaat echter terug. De bal komt nu bij Berkenveld terecht. Slechts een klein hoekje is open en Berkenveld mikt zijn schitterend schot precies zo, dat de bal daardoor vliegt. De springende kieper kan er niet bij. 3—1.

Suriname blijft aanvallen. Markiet geeft een voorzet. Een der Nederlandse backs trapt terug. Berkenveld, die zeker de beste partij te zien gaf van alle 22 spelers, wringt zich hierop door enkele spelers heen en zet laag voor naar Heerenveen, die met een kleine tik de bal van richting doet veranderen en in het net doet rollen. 4—1.

Het vijfde Surinaamse doelpunt ingaat niet lang daarna als Neyhorst inschiet. De vallende kieper slaat de bal weg. Deze komt bij Van Niel terecht, die weer scherp doorgeeft aan Neyhorst. Deze loopt in en plaatst vlak over de grond in de linkerhoek.

Nederland doet enkele uitvallen, die niet veel om het lijf hebben. Suriname is nu sterk in de meerderheid. De Surinaamse spelers blijken een beter uithoudingsvermogen te bezitten dan hun tegenstanders, die nu maar veel blijven toekijken hoe de bal van voet tot voet verhuist. Een ver schot van Brakke wordt door den kieper opgevangen. Ook een schot van Van Niel wordt gehouden. Suriname is nog in de aanval als scheidsrechter Willems een einde aan het spel maakt.

LICHTER IN BRAND.

Vlak bij de politiepost op het Brionplein ontstond een brand onder een lading kapok, opgeslagen in een lichter van de K.N.S.M. De brandweer was ogenblikkelijk aanwezig en bestreed met 5 spuiten de brand. De blussing stond onder leiding van luitenant Thijssen. De bemanning van de „Van Kinsbergen" verleende assistentie. De Algemeen Commandant was eveneens ter plaatse.

Van de Fronten.

WAT HET DUITSE HOOFDCOMMANDO ZEGT.

Een speciaal bulletin van het Duitse hoofdcommando beweert, dat 12 koopvaardijschepen met een totale scheepsruimte van 70.000 ton tot zinken werden gebracht als resultaat van duikbootoperaties. 3 Van deze schepen zouden tankers zijn, welke in het Caraïbische gebied tot zinken werden gebracht (Berlijn, (AP) 14.3).

SUCCESSEN VAN HET RODE LEGER.

Het Rode leger ruimde alle met uitzondering van 5 Duitse elite-garde compagnieën op van het 330ste regiment van de 183ste divisie bij verwoede gevechten tegen een Duitse tegenaanval. Naar vermeld werd zou de weerstand hebben plaatsgehad bij een groot kruispunt, dat niet kan worden genoemd en waar de reusachtige Duitse verliezen aan mensenlevens steeds toenemen. Aan het Zuidelijk front verklaarden de Russen de troepen van het uitstekende Berlijnse „Beer" regiment van de 257ste divisie verslagen te hebben. Velen zouden zich hebben overgegeven. Het Rode leger veroverde ook een groot dorp en een spoorwegstation. (Met het Rode leger aan het Westelijk front, (AP) 15.3).

UUR DER BEVRIJDING NABIJ.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:
Berichten van het front verklaarden: „Het uur der bevrijding is nabij" voor Charkov, het belangrijke Russische industriële centrum aan het dooiende Zuidelijke front. Verwoede gevechten laaiden in de Oekraïne en het Donetsbekken op, waar talrijke Duitsers gevangen werden genomen en honderden anderen werden gedood. Terwijl Maarschalk Semeon Timosjenko's strijdkrachten voortrukten naar de Zee van Azov en de grote Duitse basis bij de vernielde stuwdam te Dnjepropetrovsk, werden Russische tanks in de slag geworpen en ruimde de infanterie vijandelijke strijdkrachten op waarbij vele gevangenen werden gemaakt.

Onder de gevangenen bevonden zich troepen van het 514de regiment en het 524ste regiment van de 294ste Duitse divisie. Vele jonge officieren zouden zich hebben overgegeven. De Russen beschuldigden de nazies met woorden en foto's ervan, dat zij grote wreedheden gepleegd hebben in Charkov.

Bij een niet nader genoemd punt aan het Zuidelijk front, dat het Rode leger onlangs moest afstaan, werd een nederzetting heroverd van een Duitse strijdmacht, welke krachtig door tanks gesteund werd en numeriek in de meerderheid was. Hoewel de lente en de bedreiging van een algemeen Duits offensief nabij zijn behielden de Russen over het algemeen het initiatief.

Het laatste Russische communiqué sprak van scherpe gevechten in de Oekraïne en het Donetsbekken waar herhaalde tegenaanvallen van de nazies met tanks, die door de modder sjokken, werden afgeslagen „met hevige verliezen".

In een sector aan het Zuidwestelijke front zeiden de Russen officieel, dat hevige verliezen werden toegebracht. De omsingeling van Duitsers in de gebieden van Staraya Russa en Rzhev zou steeds nauwer worden toegehaald. Botsingen tussen patrouilles en artillerie-duels merkten de activiteit langs het ijzige Leningradfront. De guerilla's achter de nazielinies bleven voortdurend actief waarbij zij de Duitse verbindingen ontwrichten, uitrustingen vernielen en dun geklede vijandelijke troepen doden. De correspondent van het nieuwsblad „Pravda" meldde, dat haar pogingen „grote steun verlenen aan de naderende eenheden van het Rode Leger. Zij vegen de dorpen schoon van de overblijvende fascisten en vernietigen hen met bijlen, hooivorken en veroverde Duitse wapenen". (Moskou, (AP) 15.3).

NOORDAMERIKAANSE TANKER GETORPEDEERD.

De Noordamerikaanse Marine maakte de torpedering bekend van een groot Noordamerikaans tankschip nabij de Atlantische kust van de Verenigde Staten (Washington, (AP) 15.3).

DE OORLOG ZAL NAAR JAPAN GEBRACHT WORDEN.

Lucht-Maarschalk Sir Richard Peirse, Hoofd van de Raf in Brits Indië, onthulde, dat Noordamerikaanse Staf-Officieren het hoofdkwartier van hun luchtmacht in Brits Indië hebben gevestigd.

Verder verklaarde hij: „Wij gaan de oorlog naar het gebied van den vijand, naar Japan, brengen". Voor een persconferentie bekendmakende, dat de laatste types van Noordamerikaanse en Britse vliegtuigen in steeds toenemende mate arriveren om deel te nemen aan de slag van Birma, verklaarde Peirse: „Wij zullen niet tevreden zijn met het opsteken van een paraplui om daaronder te zitten omdat de vijand ons komt aanvallen".

Peirse, die vroeger Hoofd was van het Bommenwerpers Commando van de Raf in Groot Britannië en overgeplaatst werd om het bevel te voeren over de luchtmacht in Brits Indië, herhaalde de verklaring van Generaal Sir Archibald Wavell dat de Britten tot het uiterste zullen vechten om de rest van Birma te behouden.

Peirse zeide nog: „Ik kan U zeggen, dat de omstandigheden van onze luchtmacht thans oneindig veel beter zijn dan toen de Birmaanse campagne begon. De versterkingen arriveren veel sneller. Onze plannen worden bespoedigd. Wat de vijandelijke luchtmacht betreft zijn de Britse en Amerikaanse types vliegtuig voor vliegtuig beter. Man voor man ben ik niet bang, dat wij enige vrees voor den vijand behoeven te hebben. Doch wij arbeidden onder een zeer grote numerieke minderheid in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan (New Delhi, (AP) 15.3).

ZUID-AMERIKA.

OOK ANTI-AS DEMONSTRATIES IN BAHIA.

Nieuwsbladen, die uit Bahia ontvangen worden, tonen de wrok, die aldaar heerst tegen de as en die op 12 Maart zo erg oplaaide, dat haast even grote opstootjes als in Rio de Janeiro op dezelfde dag ontstonden. De woede van de menigte werd aangestoken door een debat op de vroege morgen tussen een Duitser en een Braziliaan en opgezweept door anti-as uitroepen en manifestaties van studenten, die het rechtscollege bezoeken.

De eerste aanval werd gedaan op een Zweedse electriciteits-en machinefabriek welker Directeur een Duitser is. Vervolgens toog de menigte naar de Siemens Schuckert Electrische Maatschappij, welke op de zwarte lijst staat, en sloeg de ramen in alvorens de metalen afsluitingen konden worden neergelaten.

De stadskantoren van de firma's Suerdich en Dannemann werden geïnvadeerd en later beschadigd waaarbij honderden kisten sigaren rondgestrooid werden.

Een Italiaanse modezaak en een fotozaak hadden ook te lijden.

Klaarblijkelijk bij vergissing beschadigde menigte ook een Italiaanse boekwinkel, waarvan de eigenaar anti-fascist is. (Rio de Janeiro, (AP) 14.3).

WERELDNIEUWS.

DE INTER-AMERIKAANSE HANDEL.

AP-man Alburn West seint uit Washington:

Het behoud van de Inter-Amerikaanse handel in oorlogstijd, de levenslijn van de Amerikaanse Republieken, wordt zo langzamerhand probleem No. 1 van het Westelijk Halfrond.

Voor de overige 20 Republieken van de Nieuwe Wereld, die zijn afgesneden van haar Europese en Aziatische markten en bronnen van procédé's en fabrikaten, wordt het tekort aan scheepsruimte reeds een grote bedreiging voor haar economie. Hoe ernstig het tekort is, blijft een strict geheim. Latijns Amerikaanse diplomaten laten echter geen twijfel over, dat meer vrachtruimte beschikbaar moet komen indien de normale graad van hun nationale economie behouden wil worden. De ernst van de situatie wordt in Washington erkend.

Geprikkeld door de verliezen, die de duikboten hebben toegebracht en de „zenuwoorlog" door de beschieting van punten in het Caraïbische gebied en de Noordamerikaanse Westkust nabij Santa Barbara, werken de leiders van het halfrond samen om een zo voldoende mogelijke vrachtruimte te verzekeren voor de noodzakelijke invoer van Midden- en Zuid-Amerika. Ook moeten meer producten van belangrijke grondstoffen worden aangevoerd voor de oorlogsindustrie van de Verenigde Staten.

Het succes schijnt af te hangen van drie factoren:

1) De Verenigde Staten breiden snel de scheepsbouw uit en deze zal tegen het einde van 1942 naar verwachting drie schepen per dag bedragen.

2) Het in dienst stellen van de overige 103 schepen onder buitenlandse vlag, die werkeloos liggen in de Latijns Amerikaanse havens sedert de val van de lage landen.

3) De coördinatie of het cencentreren van de beschikbare vrachtschepen om tegemoet te komen aan de vereisten, die nodig zijn voor het behoud van de nationale economieën en de defensie van het halfrond.

Latijns Amerkaanse diplomaten te Washington en de autoriteiten beseffen, dat het voordeel voor de Pan-Amerikaanse handel, in verband met het scheepsbouwprogram der Verenigde Staten, grotendeels afhangt van de vereisten van de strijdkrachten en het succes om de vijandelijke duikboten tot zinken brengen. Sommigen geloven, dat het voordeel moet komen van de coördinatie of het concentreren der schepen van het halfrond en het in dienst stellen van de buitenlandse schepen, die werkeloos liggen in verscheidene havens. Een speciaal Inter-Amerikaans Martiem Comité komt wekelijks bijeen om zich met deze problemen bezig te houden. Men wint informaties in van de Regeringen over het aantal schepen in de havens en het beschikbare tonnage voor de dienst. Ook verlangt men inlichtingen omtrent het tonnage-vereiste.

Deze biezonderheden zijn nodig alvorens de concentratie kan worden ingesteld. Intussen dringen de Regeringen van andere Republieken erop aan, dat scheepsruimte beschikbaar worde gemaakt om haar export te vervoeren. Deze problemen worden dagelijks voorgelegd aan den waarnemenden Staatssecretaris Benjamin Sumner Welles, een der ondertekenaars van de resolutie die op de conferentie te Rio de Janeiro genomen werd en waarbij beloofd werd samen te werken om de economie van verscheidene republieken te behouden. Voor de Noordamerikaanse autoriteiten heeft het probleem een ander aspect.

Koper van Chili en Peru, tin van Bolivia, mangaan en rubber van Brazilië om enkele artikelen te noemen — moeten naar de Verenigde Staten blijven vloeien.

Vernomen wordt, dat een overzicht dat van de Latijns Amerikaanse havens gemaakt is, aantoont, dat er nog geen grote opstopping bestaat. Het overzicht toonde aan, dat ontberingen van de landen aan de Westkust niet waarschijnlijk zijn, omdat het tonnage welk nodig is om koper, nitraan en andere producten naar de Verenigde Staten te brengen, zorg zal dragen voor het aanvoeren de nodige goederen op de reizen naar het Zuiden.

EEN REDE VAN HITLER.

Plechtig waarschuwde Hitler het Duitse volk, dat „een harde strijd voor ons ligt" en gaf stilzwijgend toe, dat het nazie-offensief van „vernieling" tegen Rusland is uitgesteld tot de zomer.

Sprekende in het Zeughaus, schreeuwde de nazie-generalissimo: „Slechts heden beseffen wij de volle omvang der voorbereidingen van onze vijanden. Welk lot zij ook voor ons in petto mogen hebben, kan het niet zwaarder zijn dan dat, welk wij achter ons hebben".

Hitler hernieuwde zijn thesis, dat de „Joodse kapitalistische samenzweerders" de oorlog hebben veroorzaakt en gaf een groot deel van deze „schuld" aan Roosevelt.

Hitler was vol lof over zijn Japanse geallieerden, maar had niet veel woorden over voor de Italianen (Berlijn, (AP) 15.3).

NIEUWS VAN OVERAL.

— **Caïro:** Helleense autoriteiten zeiden, dat tussen de 150.000 en 200.000 Hellenen overleden zijn als resultaat van de Duitse en Italiaanse bezetting. Bovendien werd de vrees te kennen gegeven, dat — tenzij een middel gevonden worde om Hellas te voeden — de helft van de Helleense bevolking van 7 millioen dood zou kunnen zijn alvorens de oorlog geëndigd is.

— **Melbourne:** Verreikende Geallieerde bommenwerpers bestookten Japanse invasieschuiten en bases te Rabaul en Gasmata, terwijl Melbourne een luchtalarm had, toen een Australisch vliegtuig over de stad vloog.

— **Tokio:** Japanse vliegtuigen bombardeerden Nyaunglebib op 80 mijl ten Noorden van Rangoen en vernielden 20 tanks, 60 automobielen en 30 spoorwegwagons.

— **New Delhi:** De gevechten in Birma hadden grotendeels in de lucht plaats. Geallieerde vliegtuigen verpletterden Japanse bootjes in de rivieren en bestookten de troepencolonnes, die in Noordelijke richting oprukken om het Brits-Chinese leger in Midden-Birma aan te vallen.

— **Bombay:** Het hoofdkwartier in Birma meldt „geen verandering in de situatie".

— **New York:** De Britse radio deelde mede, dat de Britten in Birma Sjwegyin heroverd hebben op 80 mijl ten Noorden van Rangoen.

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando meldt krachtige aanvallen van het Rode leger met tanks en infanterie op het schiereiland van Kertsj op de Krim. De aanvallen zouden echter zijn afgeslagen. Ook geven de Duitsers toe, dat de Russen krachtige aanvallen ondernemen ten Noord-Westen van Taganrog.

— **New York:** De Britse radio zeide, dat de Britse strijdkrachten in het krijgstoneel rond de Middellandse Zee bijna een half millioen soldaten van de as buiten gevecht hebben gesteld sedert het begin van de oorlog. Hieronder worden niet gerekend de Duitse en Italiaanse versterkingen, die door de Britse Marine en de Raf naar de bodem van de Middellandse Zee werden gezonden.

— **Londen:** Britse politieke kringen voorspellen een krachtige reactie in het Parlement over de offers van Geallieerde kruisers en torpedojagers in de vergeefse poging om een invasie van Java te voorkomen.

— **Londen:** Aneta zeide, dat 3 Nederlanders werden geëxecuteerd en 2 andere gevangen werden gezet voor het doden van een Duitsen soldaat. De executies hadden plaats op 2 Februari.

— **Valetta:** De Duitse luchtmacht deed een serie vastbesloten aanvallen op Malta. Geen militaire schade werd veroorzaakt. Wel werd grote particuliere schade aangericht en werden enkele burgers gedood.

— **Londen:** Het Britse nieuwsagentschap deelde mede, dat volgens de radio van Vichy de Russen, die uit het Zuid-Oosten naar Smolensk oprukken, de stad Yelnya gepasseerd zijn en Levikono en Glinka hebben bezet, respectievelijk op 5 en 11 mijl van Yelnya. Een verwoede slag woedt langs de linie van Rzhev tot Byeloi, waar de Russen pogen de spoorlijn tussen Smolensk en Vyazma uit het Noorden te bereiken.

— **Londen:** Heden klonk het luchtalarm te Londen bij daglicht toen een enkel vijandelijk vliegtuig boven de stad verscheen. Het was de eerste algemene waarschuwing in het gebied van Londen sedert November en het eerste luchtalarm van dit soort bij daglicht sedert vele maanden.

— **Moskou:** Het Sovjet-communiqué zegt: In de nacht van 15 en 16 Maart hadden geen belangrijke veranderingen plaats aan het front. Meer dan 1800 Duitsers werden gedood bij gevechten aan het Leningradfron, die 2 dagen duurden.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Washington:** Het Noordamerikaanse Departement van Oorlog deelt mede, dat er geen activiteiten te v melden zijn van de Philippijnen. 4-Motorige Noordamerikaanse bommenwerpers vielen een Japans vliegveld op Nieuw Britannië aan en vernielden tenminste 2 vijandelijke vliegtuigen op de grond.

— **Mandalay:** Onofficieel wordt gemeld, dat de Britse Imperiale strijdkrachten de weerstand vergroten na de terugtocht naar de Oostelijke oever van de rivier Sittang en bij een tegenoffensief Shwegyin hebben veroverd op 80 mijl ten Noorden van Rangoen.

— **Stockholm:** De correspondent van de „Dagens Nyheter" te Moskou, meldt, dat de Russische parachutisten gefortificeerde posities hebben veroverd achter de Duitse linies aan het Smolensk-front en dat andere Sovjet-strijdkrachten nog 2 steden hebben genomen in de Vyazma-sector. De veroverde plaatsen werden opgegeven als Kogdanova, 35 mijl ten Noorden van de Smolensk-Vyazma weg en Serebusje, tussen Dorogobuzh en Vyazma. De Duitse pogingen om de parachutisten op te ruimen mislukten. De Russen zouden ook krachtige Duitse fortificaties hebben doorgebroken aan de verkeersweg van Smolensk.

— **Caïro:** Het luchtvaartcommuniqué van Caïro meldt, dat op zijn minst 5 vijandelijke vliegtuigen werden vernield bij een luchtaanval, die Zondag on Martuba werd uitgevoerd.

— **Berlijn:** Het Duitse Hoofdcommando deelde mede, dat hevige defensieve gevechten ontstonden aan het Centrale front nadat de Duitse linies gebroken werden gedurende een verblindende sneeuwstorm. De opening zou zijn gesloten door een Duitse tegenaanval na 15 uren van verwoede gevechten.

— **New Delhi:** Het communiqué van Birma luidt als volgt: „Bij de terugtrekking uit Rangoen zorgden onze strijdkrachten in het gebied van Toungoo voor een afleiding door een aanval op den vijand aan de boven-Sittang De dorpen Pyuntaza, Mabaük en Shezyin werden veroverd. Ernstige verliezen werden toegebracht aan den vijand en enkele wapenen werden veroverd. Deze strijdmacht keerde thans naar vroegere posities terug volgens het plan".

— **Londen:** „Daily Sketch" zeide, dat Stalin voorbereidingen treft om het Vrije Franse Nationale Comité van De Gaulle te erkennen na het bezoeken van een Vrije Franse missie aan Moskou.

De voornaamste reden voor een dergelijke stap zou zijn, dat Vichy zijn officiële zegen had gegeven aan het Franse legioen, dat thans wordt gereedgemaakt om deel te nemen aan het lente-offensief tegen Rusland.

— **Londen:** De radio van Lyons zeide, dat de Japanse strijdkrachten op Nieuw Guinea door de wouden zijn getrokken naar de Zuidwestelijke kust in de richting van Port Moresby. Er is geen bevestiging van andere zijde van dit bericht.

— **Londen:** De Hertog van Atholl overleed in zijn woning te Eastwood, Perthshire.

— **Tokio:** Het Domei-nieuwsagentschap zeide in een bericht uit Bandoeng:

„Aangenomen wordt, dat een groot aantal soldaten, behorende tot de Nederlands Oost Indische strijdkrachten op Java, zich schuil houdt in de bergen".

EMMASTAD.

WACHTDIENSTEN: Ma. 15 Maart.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel. 304, L. de Colignylaan 22.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Karsch, tel. 398, Beatrixlaan 16.

Telegrammen naar Nederland: Het is mogelijk om via het Rode Kruis telegrammen naar Nederland te sturen; deze gaan naar Génève (Zwitserland). en vandaar per brief naar Nederland. De kosten bedragen ƒ 11,96, voor welk bedrag men 17 woorden, inclusief adres en ondertekening kan seinen, elk extra woord daarboven kost nog 48 cent meer.

Het is tevens mogelijk om voor een antwoord te betalen, via dezelfde route, in welk geval een extra bedrag van ƒ 11,96 berekend wordt. Het Rode Kruis is momenteel doende uit te vinden of zij ook telegrammen voor Oost Indië via Genève kunnen accepteren, en tevens of het mogelijk is telegrammen van Genève naar Nederland te seinen in plaats van als brief te verzenden. Nadere inlichtingen hierover zullen later bekend gemaakt worden. Zij, die van deze gelegenheid wensen gebruik te maken, gelieven hun **concept telegrammen getypt of in bloklетters geschreven in duplo te dienen.**

Biljartclub „Asiento": Met ingang van Dinsdag, 17 Maart as. zullen de biljartavonden weer op gewone wijze doorgang vinden.

MAAND-OVERZICHT SURINAAMSE PERS.

Zoals men zich herinnert werd op de laatste algemene vergadering van het Comité Suriname—Curaçao besloten, dat de persoverzichten, welke door de Gouvernementspersdienst te Paramaribo elke maand worden opgesteld en toegezonden worden aan de Gouvernementspersdienst te Willemstad, aan de leden van het Comité zullen worden toegezonden. Het overzicht over de Surinaamse pers gedurende Februari 1942 is het eerste dat verzonden wordt. Daar het ook buiten de kring der Comité-leden de nodige interesse zal vinden, wordt het hieronder gepubliceerd:

Organisatie van mijnenwerkers.

„De West" van 2 Februari bevat een verslag van de eerste Algemene Vergadering, gisteren gehouden door de pas opgerichte Surinaamse Mijnwerkers Bond. Het volgende zij eraan ontleend:

„De laatste gebeurtenissen hebben de arbeiders gauwer tot elkaar gebracht en de aanwezigheid van ongeveer 150 der geïnteresseerden, trots het slechte weer, was welsprekend.

„Er was ook belangstelling zijdens het publiek, hoewel geen bizondere bekendheid gegeven was aan de Vergadering. Aanwezig waren ook de Statenleden Zaal, Dr. del Prado en Biswamitre en heren Bos, Verschuur en Van Eer.

„Aan de Bestuurstafel zat mede de heer S. Helstone, adviseur van de bond, geestelijke vader van de beweging".

De voorzitter, de heer Pirau, zeide:

„Deze vergadering heeft ten doel de inleiding van de Bond, niet zozeer een uiting van grieven en verlangens." De organisatie wil een brug vormen tussen de werknemers en de Directies der mijnbouwondernemingen. Die behoefte bestond reeds lang, maar de omstandigheden hebben de oprichting van de Mijnwerkersbond verhaast. Spreker betreurt, dat juist in dit oorlogsbedrijf zich ongewenste uitwassen hebben voorgedaan. Herhaling van de jongste gebeurtenissen te voorkomen, is een der hoofdpunten op het program van de Bond. Spreker hoopt, dat niet alleen de directe belanghebbenden, maar ook buitenstaanders zullen medewerken tot dit doel.

„Bij de voorbereidende werkzaamheden mocht de Bond veel hulp ontvangen van den heer S. F. Helstone. Het is zijn advies om voorlopig bizondere aandacht te schenken aan Moengo, Paranam en Billiton."

Voorgelezen werd o.a. een brief van den Directeur Beheerder van de Surinaamse Bauxiet Maatschappij, deze oogst stormachtige bijvalsbetuigingen en zijn mededelingen, gaarne het Bestuur op een nader te bepalen datum te ontvangen, wordt dankbaar aanvaard.

Ook de brief van de Contact-commissie en die reeds een bespreking met het Bestuur in uitzicht stelde, vond grote bijval.

„Na de correspondentie wordt een kort verslag van de gebeurtenissen gegeven." Aangezien een omstandig rapport zal worden samengesteld, wordt alleen een en ander gezegd omtrent de lage lonen, de hoge prijzen in de winkel. Het ontslaan zonder aanleiding, van vele bedreigingen met de bajonet van enkelen en de gevangenzetting van anderen door den Districtscommissaris zonder dat enig verzet gepleegd was. Sommigen vertoefden dagen in gevangenis, waarbij de behandeling nog te wensen overliet.

„Nadat de Secretaris dit kort verslag had voorgelezen, overhandigde de heer Bos Verschuur een door hem opgemaakt feiten-relaas over aan Dr. del Prado. „Officieel deelde de Secretaris namens allen mede, dat zij als soldaten achter het front volgaarne weer hun posten willen betrekken, waaruit zij node waren verdreven. Hoe eer hoe liever. De vergadering wordt bij half een gesloten."

Het Bestuur bestaat uit de heren: E. Pirau, voorzitter; R. Ooft, secretaris; E. Amstelveen, penningmeester; H. Lobato Mosquita, G. van Gent, J. Bottse en H. Slengard, commissarissen.

Onze rijstaffaire.

De correspondent van het nieuwsblad „Suriname" schrijft in een artikel (6 Februari) uit Nickerie het volgende: „De rijstquaestie verkeert in een nieuw stadium." Padi wordt niet meer opgekocht, maar schone rijst. Van midden December af tot nu toe wordt er gemiddeld dagelijks voor f 1.100 opgekocht. Iedere landbouwer biedt naar evenredigheid van de oogst schone rijst aan. „Naar gelang qualiteit en breuk wordt de prijs bepaald. Voorlopig werkt de methode goed. Tot nu toe gaan klachten. De opgekochte rijst wordt door den heer H. van Dijk gepolijst en verder geschikt gemaakt voor uitvoer. De kleine pelmolens hebben voorlopig werk.

Bananenmeel.

„De laatste tijd levert Nickerie meer bananen op dan we voor eigen gebruik nodig hebben. Uitvoermogelijkheden bestaan er niet. De heer H. van Dijk heeft het plan geopperd om bananenmeel voor uitvoer in zijn molen te maken. **Curaçao, meen ik, zou het meel kunnen overnemen.** Lukt de proef, dan bestaat er kans, dat we onze bananen kwijt raken. Aangezien Suriname voor „monsterland" doorgaat, komen we straks voor deze moeilijkheid te staan, dat we niet een grote hoeveelheid bananenmeel zouden kunnen leveren. De aanplant zou dan pas in het groot moeten beginnen. Dit voordeel wordt echter bereikt, dat we voor de toekomst een cultuurmogelijkheid meer hebben.

Dure tijden.

„De prijzen voor de voornaamste levensbehoeften bewegen zich in stijgende lijn. Manufacturen vooral kan men haast niet meer betalen. De lonen, ook bij het Gouvernement, zijn eender gebleven. De drang om loonsverhoging kan niet ongegrond worden geacht."

Boring naar olie.

Het nieuwsblad „Suriname" van 9 Februari schrijft het volgende:

„De Nederlandse Guyana Petroleum Maatschappij zal dezer dagen overgaan tot een proefboring naar olie. Dit sluit dan het onderzoek, dat reeds geruime tijd aan de gang is af." Van het resultaat van deze proefboring zal afhangen of de maatschappij hier verder zal opereren. De boring zal in de Corantijnstreek plaats hebben. „Wij behoeven niet te zeggen, dat de gehele gemeenschap met belangstelling uitziet naar het resultaat van deze boring, die zal moeten aantonen of er olie in onze bodem is en zo, of de hoeveelheid een exploitatie mogelijk maakt.

„Met deze werkzaamheden wordt belast de heer Ballentine, die speciaal voor dit doel overkwam. Natuurlijk zullen de voorbereidingen tijd vorderen."

„De West" van 11 Februari schrijft over hetzelfde onderwerp:

„De N.V. Nederlandse Guyana Petroleum Maatschappij zal binnenkort overgaan tot een proefboring in het district Nickerie. In verband daarmede arriveerde hier Zaterdag de ingenieur G. Galentine, in gezelschap van den vertegenwoordiger in Suriname, den heer A. W. Brakke."

Voor dit werk zijn nodig zware machinerieën, waarvan de aanvoer en opstelling zeker wel enige maanden in beslag zullen nemen. „De boring geschiedt in het gebied van de Nickerie, zowat 6 kilometer Noordwest van de Henarpolder, aan de Bolletreekreek, in zeer zwampachtig terrein.

„Teneinde de machinerieën ter plaatse te brengen, is een kanaal nodig van ongeveer 6 kilometer. Met het graven van dit kanaal is bereids een aanvang gemaakt. Plus minus 200 arbeiders zullen daar ongeveer 6 weken werkzaam zijn. In Paramaribo zullen geen arbeiders behoeven te worden aangenomen, daar voldoende arbeidskrachten in Nickerie te bekomen zijn."

„De uitslag dezer boring zal waarschijnlijk beslissend zijn voor de totstandkoming van een oliebedrijf in Suriname."

Solidariteit met de Oost.

„Het is met Oost Indië voor ons als met Nederland zelf", schrijft het „Protestanten Blad": „Het is ons gebied, ons land, waar tal van de onzen leven, werken en strijden en elk verlies daar wordt door ons gevoeld als het persoonlijk wordt verstaan.

„Wij hopen, dat de Oost sterk zal zijn, sterk om te winnen, sterk om verliezen te kunnen dragen. Wij hopen, dat het moreel der onzen boven alles gehandhaafd zal worden, dat geen infiltratie daar zal kunnen plaats vinden van de door ons, democraten verfoeide en verafschuwde dictatoriale ideeënwereld, die fnuikend en remmend werkt op alles wat zich in zijn nivellering en gelijkschakeling, den mens berovend van zijn persoonlijkheid, zijn vrijheid en zelfstandigheid.

Moge de fiere geest van moed en zelfvertrouwen, zelfrespect niet enkel geven de bezieling tot verdediging, maar ook aanvuren tot de strijd voor de vrede door recht, voor de ware democratie, voor land en volk.

„Wij leven mede met onze Oost en bidden God, dat Hij de onzen leide en sterke."

Amerikaanse troepen in Curaçao.

Naar aanleiding van de komst van Amerikaanse troepen in Curaçao schrijft het nieuwsblad „Suriname" van 12 Februari:

„Dezelfde reden als ten aanzien van Suriname zal ook hier gegolden hebben, namelijk, dat Nederland geen troepen kan zenden, omdat zij elders nodig zijn. Er is dit verschil echter, dat zich op deze beide eilanden reeds Engelse en Canadese troepen bevonden. Maar ook deze kunnen elders beter gebruikt worden.

Reeds geruime tijd was het bekend, dat Amerikaanse troepen naar Aruba en Curaçao zouden gaan. Enige tijd geleden werden op deze eilanden Amerikaanse bommenwerpers en jagers gestationneerd. Zij vormden de voorhoede van de strijdmacht.

Het heeft ons eigenlijk verwonderd, bij de aankomst van Amerikaanse troepen in Suriname, dat Aruba en Curaçao er buiten bleven, noewel het bekend was, dat de Engelse en Canadese troepen op andere plaatsen hard nodig waren. Immers Curaçao en Aruba hebben door hun ligging en hun belangrijkheid eerder kans aangevallen te worden dan Suriname.

Er behoeft slechts een vijandelijke kaper in de buurt te komen en hij kan heel wat vernielen op deze kleine eilanden. Bovendien lenen zij zich ook beter voor een inval dan Suriname.

Nu zal dit vrijwel onmogelijk, in elk geval veel moeilijker zijn, doordien vliegtuigen die op de eilanden hun bases hebben de zee in de buurt kunnen afzoeken. Daarom is het ook van belang, dat Venezuela meewerkt, gezien de afstand tussen dit land en de eilanden......"

Opnieuw is bewezen welk nut de solidariteit op het Westelijk Halfrond, die te Rio zo prachtig tot uiting is gekomen heeft. Wel een gevaar zou Venezuela niet kunnen vormen, indien het zich afzijdig wilde houden."

Suriname en de Rijksconferentie.

Onder het opschrift „Op een tweesprong" wijdt het nieuwsblad „Suriname" van 16 Februari een uitvoerig artikel aan de aanstaande Rijksconferentie. Het blad merkt op, dat niemand weet hoe de wereld er na de oorlog zal uitzien, maar dat in ieder geval bepaalde verhoudingen, die als verouderd dienen beschouwd te worden, plaats moeten maken voor andere en die passen in het kader van de tijd. Onder deze verhoudingen vallen ook die van de overzeese Rijksdelen tot het Moederland. Het blad noemt het reeds een grondige wijziging in de verhouding tussen Suriname en de Regering te Londen, dat „wij niet alleen een sluitende begroting hebben, doch meer nog, hoe gering ook, iets aan haar kunnen afstaan. Uit dit laatste zou blijken, „dat wij niet ondankbaar zijn".

„Wij moeten", volgt „Suriname", „dan ook alles doen om deze positie te behouden, want bij de besprekingen, die in uitzicht zijn gesteld, zal dit ons in de gelegenheid stellen een krachtiger positie in te nemen dan anders het geval zou zijn.

Daarom kan het slechts betreurd worden, dat handelingen van het Bestuur tot gevolg hadden, dat uit de boezem der Staten de verzuchting geslaakt werd bij de behandeling van de begroting 1942, dat ondanks wij een sluitende begroting hebben, dus financieel onafhankelijk zijn van het Moederland, wij in staatsrechtelijke zin, eens zo financieel onafhankelijk zijn geworden.

Wij moeten trots dit alles doen om te voorkomen, dat de financiële verhouding gewijzigd worde en ons weer brengt in dezelfde positie van de tijd, toen wij financieel afhankelijk waren van het Moederland.

Want uit het oog dient niet verloren te worden, dat tegen de tijd, dat de conferentie zal plaats hebben, vele van de baten, waarover wij thans beschikken, ons zullen komen te ontvallen en aan de andere zijde wij nog altijd gebukt zullen gaan onder de lasten, die deze tijd van ons vordert.

Wij behoeven nu niet te rekenen op wijziging van bepaalde verhoudingen, die bij de wet moeten geschieden.

Tijdens het verblijf van minister Welter op Curaçao, hield de ex-bewindsman een persconferentie, iets dat hij hier niet nodig oordeelde. Op deze conferentie zeide hij ongeveer het volgende, wat wij uit de „Amigoe di Curaçao" overnemen.

„Er zal van staatkundige hervormingen gedurende de oorlog geen sprake kunnen zijn. De doorvoering van zulke hervormingen in een periode, dat het Nederlandse volk niet geraadpleegd kan worden, noemde hij ondemocratisch."

Intussen maakte deze bewindsman plaats voor den heer Hubertus J. van Mook van wien nog niet bekend is of hij deze zienswijze endosseert. Gelet echter op hetgeen hij bij talrijke gelegenheden zei, juist in verband met bepaalde verhoudingen, mag hieraan getwijfeld worden. Wij hopen, dat in dit geval sprake zal kunnen zijn van wisselende inzichten van den nieuwen minister van Koloniën met zijn ambtsvoorganger!

Hier zijn wij der mening toegedaan, dat het aanwijzen van gedelegeerden niet zo'n haast heeft, omdat deze in de naoorlogse periode aan het werk zullen gaan.

Dit schijnt niet zo vast te staan en zien wij de zaken goed in, dan zullen de krijgskansen in de Oost beslissend zijn voor het vervullen van deze taak. **De Amigoe di Curaçao** meent verband te moeten leggen tussen een rede door den heer Kerstens, thans lid van het cabinet, in Mei 1941 te Madioen gehouden, waarin hij bepleitte de instelling van een Imperiale Raad voor de Regering in Londen en de uitnodiging van de Regering in Londen na aankomst van dezen minister in Londen.

P. Kerstens wil deze Raden invoeren als tijdelijke lichamen gedurende de oorlogstijd, totdat na de oorlog de definitieve staatkundige hervormingen zullen worden ingevoerd.

De vraag is nu of Kerstens zijn zin zal krijgen en deze Raad de gebiedsdelen zal omvatten of dat wij ons hebben te houden aan de inhoud van de brief, waarin de uitnodiging aan de Staten werd gedaan en die spreekt van een na-oorlogse conferentie.

Kwaad kan het evenwel niet, dat degenen, die zullen worden aangewezen, zich rekenschap geven, dat voor het einde van de oorlog zij geroepen zouden worden ter vervulling van deze taak. Waarom anders zo'n haast met het kiezen van de gedelegeerden, indien pas na de oorlog de conferentie belegd zal worden?"

Het blad merkt op, dat wij moeten weten wat wij willen en wat de bevolking verlangt, en vervolgt: „Direct na de bekende radiorede van H.M. de Koningin op 10 Mei schreef dit blad kort en krachtig wat naar onze mening dit gebiedsdeel wenst. Op eigen benen staan en niet langer van uit Den Haag geregeerd te worden. Dit is buitendien een wens, die jaar in jaar uit geuit werd in de Staten en daarbuiten, dus die men niet mag negeren. Die financiële onafhankelijkheid, waarnaar men reikhalzend uitzag, doch tot voor kort een fata morgana geleek, werd als brug beschouwd om te komen tot andere staatsrechtelijke verhoudingen.

Op 19 Februari komen de Staten, die het twee weken geleden niet over de keuze van gedelegeerden eens konden worden, opnieuw bijeen om vertegenwoordigers ter Rijksconferentie aan te wijzen. Het blad dringt erop aan, dat men zich niet door misplaatste ijdelheid late leiden:

„Persoonsconsideraties moeten vreemd zijn aan de keuze. Zij gaan met een mandaat van de bevolking en willen zij, dat in alle waarachtigheid de ganse bevolking achter hen staat, dan dienen zij voorshands rekening te houden met de volkswil in zoverre verenigbaar met de nieuwe verhoudingen. Meer nog, zij zullen op de verhoudingen ongunstige invloed oefenen, wanneer zij ten volle berekend zijn voor hun taak......"

De „Surinamer" van 18 Februari bespreekt in een hoofdartikel de quaestie van de afvaardiging naar de Rijksconferentie. Het blad meent: „Dat een goed begrepen democratie het op zijn minst wenselijk maakt, dat de aanwijzing niet zonder meer worde overgelaten aan de instanties, die daartoe zijn uitgenodigd. Deze uitnodiging sluit geen monopolie in, geeft slechts rangorde. De taak, in een gezonde democratie aan de pers toebedeeld, houdt in, dat zij zich met deze aanwijzing kan inlaten......."

Bij hun voordracht aan den Gouverneur dienen de Staten zich niet te beperken tot hun eigen Colleges. „Het ligt voor de hand, dat de Staten zich bij hun keuze van candidaten allereerst in hun eigen College zullen bewegen, doch n.o.m. dienen zij zich te bepalen tot een afgevaardigde uit hun midden en ten tweede te kiezen buiten hun College. De Staten mogen (theoretisch) het vertrouwenslichaam zijn der bevolking, dit houdt niet in, dat uitsluitend zij vertrouwen bezitten. Evenmin, dat uitsluitend zij bekwaamheid hebben in zulk een moeilijke materie."

„Een tweede vraag, van enigszins tere aard, is of de afvaardiging uitsluitend dient te bestaan uit zonen van het land zelf, of gemengd dient te zijn. Deze vraag wordt niet gesteld op grond van rasoverwegingen. Die zouden nergens meer misplaatst zijn dan juist in dit geval. Ter Rijksconferentie zullen aanwezig zijn afgevaardigden uit één Rijk, Groot Nederland, verdeeld over drie werelddelen; afgevaardigden, die in de zin der Surinaamse Staatsregeling volkomen gelijk zijn, de status bezitten van Nederlandse onderdanen, één geheel vormend onder één Vorstin, die niet onderscheidt naar ras noch kleur noch godsdienst. Dit alles staat er dus volkomen buiten.

In ons midden zijn Nederlanders, niet-inheemsen, die dit land en hun rijksgenoten hebben leren kennen en — wat veelal hetzelfde is gebleken! — hebben leren liefhebben en een warm hart zijn gaan toedragen. Zij zouden voortreffelijk afgevaardigden zijn. En toch menen wij als wenselijk te moeten stellen, dat de afgevaardigden voor deze bizondere gelegenheid worden gekozen uitsluitend uit hier geboren Nederlandse onderdanen in de zin onzer Staatsregeling. Onder meer om het beperkte aantal vertegenwoordigers, dat wij ter conferentie zullen hebben."

Besproken wordt de vraag aan welke vereisten de afgevaardigden zullen moeten voldoen:

„Daarnaast zullen zij echter ook een brede kijk moeten hebben op de vraagstukken, die onvermijdelijk aan de orde zullen komen bij een bespreking omtrent staatkundige hervorming, die meer omvat dan alleen maar enige wetten te veranderen. Zij moeten niet alleen in ruime mate, bedeeld zijn met persoonlijke eigenschappen, die hen voor hun taak berekend maken, maar ook zo mogelijk toegerust met speciale kennis van het onderwerp, enigszins vertrouwd zijn met het terrein, waarop de conferentie zich zal moeten bewegen.

Wij zouden eerst iets negatiefs willen noemen en wel dit: Er zal ter conferentie geen behoefte zijn aan critici in de zin van criticasters, opposanten. Onder bepaalde omstandigheden kunnen dragers van eigenschappen in deze richting soms nuttig zijn, verdienstelijk werk doen als zij binnen bepaalde grenzen weten te blijven. Maar dezulken kunnen ter Rijksconferentie, waar hervorming het doel zal zijn, gemist worden. Er worden geen slopers gevraagd, maar bouwers.

De afgevaardigden zullen in de eerste plaats creatief werk moeten verrichten. Het gaat om opbouw van iets nieuws, over het bestaande heen, waarin het overgaat in gewijzigde vorm, desnoods principieel gewijzigd, herbouwd, als iets nieuws gestalte nemend onder de bekwame handen van hervormers, herscheppers."

De geest in Suriname.

Bij een verklaring van Jan Massarijk, waarin deze zeide te betwijfelen of tot de oorlogvoerenden overal wel is doorgedrongen wat de juiste geest is, die nu noodzakelijk is, tekent de „Surinamer" van 19 Februari aan: „Dit laatste moet men hier te lande maar eens goed overwegen. Het is broodnodig!"

Breken er betere tijden aan in Nickerie.

„Tegenwoordig heerst er in Henarpolder een ongewone drukte", schrijft de „Surinamer" van 19 Februari. „Ruim 200 arbeiders zijn al bezig tegen een dagloon van f 2.25 te werken voor de Olie-Maatschappij."

Twee eenvoudige zinnen, die veel zeggen voor Nickerie, ja voor heel Suriname. Immers als de tekenen niet bedriegen, komt er een hele verbetering voor onze samenleving. Begon Nickerie niet zachtjes aan te gelijken op Albina? De trek naar Paramaribo nam schrikbarend toe. Geen afzet, geen werk, dure levensbehoeften. Thans opent het olie-bedrijf perspectieven. Laat ons hopen, dat we niet teleurgesteld worden in onze verwachting.

„Voorlopig kunnen wij kort zijn en volstaan met de mededeling, dat er ijverig gewerkt wordt aan de ontbossing van een stuk land. Een kanaal, lang 6.3 km. moet worden gegraven voor het vervoer van machinerieën. Kampen en magazijnen worden gebouwd."

Tekenend was het voor de heersende toestand, dat er bij aankomst van de mailboot honderden arbeiders (Creolen, Javanen en Brits Indiërs) ongeduldig stonden te wachten op de „aanwerving".

„Nauwelijks waren de minimumlonen van f 2.25 bekend, of overal was men verplicht opslag te geven met als gevolg, dat bepaalde zaken duurder werden. Hout b.v. steeg met 40%."

In de manufactuurzaken is een einde gekomen aan willekeurige prijsopdrijving. Alle prijzen zijn nu op de goederen aangegeven.

Afvaardiging naar de rijksconferentie.

In een tweede artikel brengt „De Surinamer" (20 Februari) de vorm van „de nieuwe structuur" zoals dat door verscheidenen wordt genoemd: „Omtrent deze vorm moet de Regering zich nog uitspreken, voor zover onbekend. Of er sprake zal zijn van een „nieuwe structuur", zoals vrij algemeen schijnt te worden gemeend, weten wij niet. De vraag is n.o.m. of er wel iets nieuws nodig is, in de zin van iets andersoortigs. Het gaat in hoofdzaak waarschijnlijk om een gewijzigde verhouding tussen de gebiedsdelen en het Moederland, om een gewijzigde rechtspositie om het zo uit te drukken met een term, die op ander gebied nogal gevaarlijk is. Maar dit zou immers ook onder het bestaande stelsel kunnen met matige wijziging van het stelsel en ruime hantering en toepassing daarvan op andere wijze zonder dat de grondslagen zelf worden vervangen door andere.

Het lijkt ons onjuist om te veel nadruk te leggen op iets heel nieuws, waardoor het bestaande wordt vervangen en het voor te stellen alsof er nu ineens iets niet bestaands moet worden ontdekt of uitgevonden, alsof dit zo maar gaat.

„Even onjuist lijkt het ons de simpele gedachtengang dat er straks van de ene dag op de andere ineens een nieuwe maatschappijvorm zal worden opgelegd van boven af. Zulke dingen worden niet kunstmatig tot stand gebracht. Er zal veeleer, een zekere groei op natuurlijke wijze moeten worden bevorderd met een bepaald einddoel, als wenselijk nagestreefd van behoeften en mogelijkheden uit.

Zijn deze eenmaal vastgelegd, dan lijkt ons naast voorbereiding der afgevaardigden even noodzakelijk een voorbereiding der bevolking in die richting.

Dit is om te voorkomen, dat men een ongeschoolde bevolking „zegent" met een maatschappijvorm met inbegrip van een bestuurstelsel, waar zij eigenlijk geen raad mee weet, waartoe zij niet rijp is.

Maar al te veel schijnt men aan de uitnodiging n.o.m. te hebben ontleend, dat het bestaande niet dreigt en zal moeten worden afgeschaft om plaats te maken voor iets geheel afwijkende.

Zoals wij het zien, zal de voorgenomen staatkundige hervorming gericht (moeten) zijn op een verruiming van autonomie, om het zeer beknopt maar technisch te zeggen. Er zal voor de overzeese gebiedsdelen een opheffing moeten zijn uit de sfeer van koloniaal gebied, een stijging langs een trap op welk laatste trede gelijkwaardige onderdelen liggen van één Koninkrijk. Maar dit is geen wijziging, die zich voltrekt in één nacht. Dit is een wijziging die moet groeien op natuurlijke wijze van het bestaande uit — zo nodig met wijzigingen bij de aanvang om het geheel te plaatsen op een ondergrond, vanwaar de groei kan beginnen. En daarvoor zal nodig zijn, dat ieder onzer bij zichzelf ... dat wij ons politiek en econ... een betere plaats waardig make... kunnen daar, ieder op zijn wijze bijdragen.

Brits Indië en ...

Naar aanleiding van het bezoe... generaal Tsjang Kai Sjek aa... Indië schrijft het Nieuwblad „S... me" van 23 Februari: „Wanne... New York Times zegt dat Tsja... Sjek waarschijnlijk een der gr... diplomatieke successen van dez... heeft geboekt door China en Br... dië samen te brengen, dan he... blad niets gezegd.

Feitelijk kan men niet spreken va... diplomatieke succes. Indien de s... werking tussen beide volken, ... het Chinese en het Indische va... men 800 millioen zielen, iets m... dan de helft van de wereldbev... een feit wordt zal slechts in de... tijk worden gebracht wat er la... al bestond. Dat wil zeggen da... beide volken met de oudste c... ter wereld uit de aard der zaak n... samenwerken. Zij zijn op elkaar... gewezen en het is slechts te verw... ren dat zij zich niet eerder bij... hebben aangesloten. Welk een ... tig blok zouden zij niet gevormd... ben. Zonder elkaar kunnen ... bestaan, elk heeft de ander ... Dat is nu weer gebleken. De ... weg loopt gevaar afgesneden te... den en de enige wijze waarop ... voorzien kan worden is middels... Indië. Er behoeft tegen dit blok... vrees te bestaan, omdat geen ... beide volken agressief van a... Zij dromen niet, als de Japanne... wereldheerschappij, maar wel ... zij na de oorlog willen dat hun p... men worden opgelost en het is ... vermijden, dat zij zeer gro... vloed zullen oefenen op de g... denis na de oorlog, vooral in het ... Oosten. Dat zal men niet kun... gengaan en indien men er zich z... len verzetten en tot het oude ... keren zal dit slechts tot nieuw... vergieten aanleiding geven, ... leen, maar de consequenties zulle... de gehele wereld gevoeld worde...

Chin...

Terwijl men over het gehe... zeggen kan dat in Suriname ui... ge geestdrift heerst over onze ... genoten, kan toch vastgesteld w... dat er een sterke neiging besta... chinoiseries. Een merkwaardig... deed zich voor in de morgen ... Februari. „De Surinamer" sch... die avond als volgt over: „Hed... gen klonken er plotseling ... Eerst de sirene „alles veilig ... tijd daarna de sirene „gevaar... sterveling wist waartoe dat ... moest dienen. Officiële instan... het behoorden te weten, blee... niet te weten. Het sein „alles... klonk één keer. Het werd onvol... beluisterd en bracht enige scho... zieken-inrichtingen van stre... heerste grote angst en enige ... holden reeds als bezetenen n... schuilgelegenheden. Daarna ... het sein „gevaar", niet een kee... verscheidene keren achtereen ... dwong zelf de kalmsten en ... sten om hun werk te laten lig... telefonische inlichtingen te ... wat als het echt was, hadden zi... een taak en moesten hun werk ... zaken verlaten om zich naar h... te geven. Maar inlichtingen ... er zelfs te bevoegder plaatse ... krijgen. Trouwens, het zou ab... om alles in het honderd te jagen ... gelukken te veroorzaken. Bij ... toning van hedenmorgen rijst d... of degenen, die verantwoordel... voor het alarm zonder waars... vooraf, hun verantwoordelijkhe... begrijpen. Wat toch is het gev... feningen zijn er tot nog toe ... houden. Plotseling gingen er ... die uitdrukkelijk en meermalen ... aankondigden.

De Petroleummaat... van Nickerie.

De correspondent van het blad „Suriname" te Nickerie ... in het nummer van 26 Febru... andere: „De Petroleum Ma... pij heeft onlangs arbeiders ... genomen tegen een dagloon va... Nadat zij goed en wel vijf d... werkt hadden, vernamen de ... dat ze geen dagloners mee... maar taakwerkers".

Hierbij tekent het blad red... aan:

„Naar wij van den directeur ... Mij, den heer Brakke vernam... inderdaad het geval doch dit ... meer inkomsten voor de ar... Er is niet één die niet een ... van ruim 2.60 maakt. Op he... blik zijn er 425 arbeiders ... werk". De correspondent ... „Intussen is er heel wat materi... gebracht voor de werkzaamhe... verband met de boringen. W... binnenkort te kunnen zeggen: ... Nickerie drijft op olie."

Water...

Dezelfde correspondent schr... „De kleine droogte is in... Natuurlijk is er weer watergel... der de arme mensen. Het w... de pijpen op de hoeken van di... is onbruikbaar. Wanneer zal ... tervraagstuk te Nw. Nickeri... ogen worden gezien?"